

Thông tư mới sẽ quyết định số phận các loài gấu của Việt Nam

Bộ Nông nghiệp & Phát triển Nông thôn (NN&PTNT) đang soạn thảo một thông tư mới nhằm củng cố cam kết của Chính phủ trong việc xóa bỏ ngành công nghiệp nuôi nhốt gấu tại Việt Nam. Liệu Thông tư này có phản ảnh đúng tinh thần trên?

Thông tư mới sẽ thay thế Quyết định 95/2008/QĐ-BNN ngày 29/09/2008 về quản lý gấu nuôi nhốt. Bản dự thảo mới nhất (Dự thảo 4) của Thông tư đã có nhiều cải tiến có lợi cho công tác quản lý gấu tại các trang trại. Tuy nhiên, có một số điều khoản trong Dự thảo của Thông tư này lại tạo điều kiện cho phép các chủ trại gấu được gắn chip và nuôi gấu con sinh ra tại trang trại.

Các chuyên gia lo ngại rằng, điều khoản này là kẽ hở rất lớn bởi nó cho phép các trang trại được nhân nuôi sinh sản, đăng ký và nuôi nhốt các cá thể gấu con. Việc cho phép các chủ trại gấu được nhân nuôi thêm các cá thể gấu mới trong trang trại là đi ngược với cam kết của Bộ NN&PTNT trong việc chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam và trực tiếp ảnh hưởng đến những kết quả đã đạt được trong 8 năm qua của Bộ NN&PTNT cũng như của lực lượng chức năng và các ban ngành trong việc xóa bỏ nạn nuôi nhốt gấu ở Việt Nam và chấm dứt nạn săn bắt, buôn bán gấu trái phép.

Dưới đây là những vấn đề lớn liên quan tới việc cho phép đăng ký gắn chip gấu con được sinh ra tại các trang trại:

- Số lượng gấu trong các trang trại hoạt động vì mục đích thương mại sẽ tăng lên khi gấu con được sinh ra và đăng ký. Số gấu mới này sẽ lại bị khai thác chích hút mật trái với các quy định của pháp luật. Như vậy mọi nỗ lực thực hiện cam kết của Bộ NN&PTNT trong việc xóa sổ

Một cá thể gấu con không được đăng ký, sinh ra trong một trại gấu tại khu vực phía Nam. Theo các nhân viên của trại này thì các cá thể gấu con sinh ra tại đó đã bị bán ra bên ngoài. Dự thảo thảo Thông tư mới cho phép các chủ trại gấu được đăng kí gắn chip và nuôi các cá thể gấu con sinh ra trong trang trại, đi ngược với cam kết của Bộ NN&PTNT trong việc chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu tại Việt Nam

Ảnh: ENV

nạn nuôi nhốt gấu tại Việt Nam sẽ hoàn toàn bị thất bại. Việc nuôi nhốt gấu trái phép chắc chắn sẽ tiếp diễn.

- Tình trạng săn bắt, buôn bán và nhập lậu trái phép gấu có nguồn gốc hoang dã sẽ vẫn tiếp tục bởi lẽ các cá thể gấu con bị săn bắt từ tự nhiên sẽ bị tuồn vào các trang trại và các chủ trang trại sẽ được hợp pháp hóa số gấu này vì chúng được “sinh ra tại trang trại”. Cơ quan chức năng sẽ gặp khó khăn trong việc phân biệt gấu con có nguồn gốc từ tự nhiên và gấu con sinh ra trong trang trại, dẫn tới việc thực thi pháp luật bảo vệ ĐVHD bị cản trở, làm suy yếu hệ thống pháp luật được đề ra để bảo vệ loài gấu và các loài ĐVHD quý, hiếm khác.
- Từ năm 2010 đến nay, cơ quan chức năng đã tịch thu hơn 30 cá thể gấu con. Các cá thể gấu này bị bắt từ tự

nhiên không chỉ có nguồn gốc từ Việt Nam mà còn từ Lào, Cam-pu-chia, Mi-an-ma và các nước khác. Như vậy, Việt Nam không những có trách nhiệm bảo vệ các quần thể gấu trong nước mà còn có trách nhiệm hợp tác bảo vệ các quần thể gấu của các quốc gia khác trong khu vực bằng việc ngăn chặn các hoạt động phi pháp như nuôi nhốt gấu vì mục đích thương mại tại Việt Nam, một nguyên nhân chính dẫn đến sự suy giảm các quần thể gấu trong tự nhiên.

- Hầu hết các chủ trại gấu tại Việt Nam nuôi nhốt gấu nhằm mục đích chích hút và buôn bán mật gấu. Động cơ nuôi nhốt gấu của họ không phải là để “bảo tồn” như một số chủ trại khẳng định, mà vì lợi ích cá nhân. Các chương trình bảo tồn nhằm mục đích bảo vệ loài không thể nằm trong tay các chủ trại này và cả những cá nhân liên quan tới các hoạt động phi pháp.
- Các trại gấu và các vườn thú tư nhân KHÔNG phải là các cơ sở bảo tồn. Thông tin điều tra cho thấy gấu con được sinh ra trong 4 vườn thú và “khu du lịch sinh thái” tư nhân ở Việt Nam trong khi tại các trang trại này vẫn diễn ra các hoạt động khai thác mật gấu. Cụ thể, Công viên nước Củ Chi tại Tp. Hồ Chí Minh đã đưa khách VIP tới mua mật gấu, đồng thời bán và quảng cáo mật gấu tại nhà hàng trong công viên. Tương tự, Khu du lịch sinh thái Vườn Xoài tại Đồng Nai cũng khai thác mật gấu để bán cho khách du lịch, những dụng cụ hút chích hút mật gấu được quan sát tại đó. Một khu du lịch khác thì cho nhóm điều tra biết họ bán gấu con ở cơ sở mình cho cơ sở khác. Liệu có thể coi các khu du lịch sinh thái và các vườn thú tư nhân này-những nơi có liên quan trực tiếp đến các hoạt động phi pháp vì lợi nhuận như là các trung tâm bảo tồn?

ENV không phản đối việc nhân nuôi sinh sản gấu vì mục đích hợp pháp. Các cơ sở nghiên cứu khoa học, giáo dục và bảo tồn có thể đảm bảo việc nhân nuôi sinh sản gấu. Tuy nhiên, những hoạt động bảo tồn này chỉ nên được cho phép với các tổ chức Chính phủ hoặc phi chính phủ KHÔNG HOẠT ĐỘNG VÌ LỢI NHUẬN. Các chương trình gây nuôi sinh sản, nuôi và bảo tồn gấu phải được quản lý dựa trên cơ sở khoa học chứ không phải dựa trên nền kinh tế thị trường.

Trở lại những năm 90, chúng ta đã thực sự thất bại khi cho phép ngành công nghiệp

Hầu hết các chủ trại gấu tại Việt Nam nuôi nhốt gấu để chích hút và buôn bán mật gấu, không vì mục đích “bảo tồn” như một số trang trại khẳng định. Không có cơ sở nào nhân nuôi sinh sản gấu với mục đích bảo tồn mà mang lại lợi ích thương mại

Ảnh: ENV

mật gấu phát triển mà không thể kiểm soát, với đỉnh điểm là năm 2005 có khoảng 4.500 cá thể gấu bị nuôi nhốt trong các trang trại mà hầu hết trong số đó bị săn bắt từ tự nhiên.

Năm 2005, Bộ NN & PTNT đã thực hiện chương trình quản lý gấu trên toàn quốc. Theo đó, tất cả các chủ trại gấu phải đăng ký cho các cá thể gấu nuôi bằng cách cấy một chip vi mạch vào trong cơ thể gấu để có thể “nhận diện”. Đây là biện pháp ngăn chặn tình trạng các chủ trại gấu đưa thêm gấu mới chưa đăng ký gắn chip vào trong trang trại. Đề án đầy tham vọng và tốn kém này với kết quả mong đợi là sự “tiêu hao tự nhiên” số lượng gấu trong các trang trại, vì các cá thể gấu già chết đi mà không được thay thế bằng gấu mới, làm cho số lượng gấu giảm dần tại các trang trại.

Bằng chứng cho thấy chiến dịch này, cùng với cam kết của Bộ NN & PTNT về việc xóa bỏ vĩnh viễn nạn nuôi nhốt gấu ở Việt Nam, đã thành công trong việc làm giảm gần 50% số lượng các cá thể gấu bị nuôi nhốt từ năm 2005 đến nay, khi hiện tại chỉ còn khoảng 2.300 cá thể gấu tại các trang trại.

Đây thực sự là một thành tựu lớn. Và giờ đây, chúng ta không thể đề xuất hiện thêm một lỗ hổng pháp lý nào ảnh hưởng đến kết quả này. Nhất là hiện nay, khi nhiều chủ trại gấu bắt đầu thể hiện mong muốn từ bỏ việc nuôi nhốt gấu, cũng như thái độ phản đối ngày càng tăng của dư luận đối với việc nuôi nhốt, khai thác và buôn bán mật gấu, chúng ta cần phải tiếp tục tiến về phía trước chứ không thể đi thụt lùi.

ENV rất mong nhận được những ý kiến của các cán bộ thực thi pháp luật, kiểm lâm và cán bộ các ban ngành (có thể giấu tên) về đề xuất cho phép chủ trại gấu được đăng ký và nuôi nhốt các cá thể gấu con được sinh ra trong môi trường nuôi nhốt. Xin hãy gửi ý kiến về địa chỉ env@fpt.vn hoặc liên hệ trực tiếp với Bộ NN&PTNT.

Tóm tắt việc thực thi pháp luật

Tấn công nạn buôn bán sừng tê giác

Năm ngoái, chỉ tính riêng ở Nam Phi đã có 668 cá thể tê giác đã bị bắn và giết chết. Hàng chục công dân Việt Nam đã bị bắt ở Nam Phi, Mô-dăm-bích và Thái Lan vì liên quan đến hoạt động buôn lậu sừng tê giác về Việt Nam. Theo ghi nhận của ENV, từ tháng 9/2012 đến nay, có bốn vụ bắt giữ liên quan đến sừng tê giác tại Việt Nam. Theo Quyết định số 11/2013/QĐ-TTg, Việt Nam cấm nhập khẩu sừng tê giác (trước đây là cho phép nhập khẩu nếu có giấy phép hợp pháp).

Tuy nhiên, chúng ta mới chỉ ở giai đoạn đầu, vẫn còn rất nhiều việc phải làm để chấm dứt nạn buôn lậu và buôn bán sừng tê giác về Việt Nam.

Ngoài việc rà soát chặt chẽ hành khách trở về từ châu Phi tại các sân bay và khắp khu vực biên giới, các cơ quan chức năng phải có kế hoạch và có hành động cụ thể để triệt phá các mạng lưới tội phạm có tổ chức chuyên đưa sừng tê giác về Việt Nam. Các mạng lưới tội phạm này thường có các thành viên trong gia đình sống ở Nam Phi, điều hành các công việc kinh doanh khách sạn hoặc các trang trại nuôi nhốt ĐVVD hoặc là sinh viên du học.

Việt Nam cần phải ưu tiên các nguồn lực tài chính cho việc điều tra, thu thập chứng cứ, cũng như truy tố các thành viên chủ chốt của các mạng lưới này nhằm gửi một thông điệp rõ ràng và mạnh mẽ tới những kẻ buôn lậu và buôn bán rằng Chính phủ sẽ không khoan nhượng cho việc buôn lậu sừng tê giác vào Việt Nam.

Đồng thời, Việt Nam phải hành động ngay để giải quyết nhu cầu rất nhỏ về sừng tê giác nhưng lại có sức phá tàn phá ghê gớm của một bộ phận nhỏ những người giàu có và “thông minh” đến mức đặt niềm tin mù quáng vào sừng tê giác. Các đối tượng này sẵn sàng chi trả 100 triệu/lạng sừng tê giác chỉ để thể hiện được đẳng cấp xã hội và cho rằng chúng có tác dụng thần kỳ với sức khỏe. Suy nghĩ nông nổi này của họ đang đánh đổi lấy sự sống của các loài tê giác trên thế giới. Chỉ khi nhóm người này nhận ra rằng sừng tê giác mà họ đang có chỉ

Thỏa thuận hợp tác được ký kết giữa Nam Phi và Việt Nam chỉ mới được bắt đầu, vẫn còn rất nhiều việc cần phải làm để làm giảm nhu cầu tiêu thụ sừng tê giác tại Việt Nam và xóa bỏ mạng lưới buôn lậu sừng tê giác vào Việt Nam

Ảnh: Tiến sĩ Markus Hofmeyer

Tái bản từ ấn phẩm “Sát hại, lời đồn đại & phương thuốc” với sự cho phép của Rhishja Cota-Larson

là biểu tượng của cái chết chứ không phải sự sống, và thực tế chúng không khác biệt gì so với sừng trâu hay móng tay của con người thì sự tàn sát tê giác mới chấm dứt.

ENV kêu gọi các Đại biểu Quốc hội, các Bộ, ngành liên quan và chính quyền các địa phương cùng tham gia kêu gọi những người có thể trở thành người tiêu thụ sừng tê giác hãy tiết kiệm tiền bạc của mình và tận hưởng niềm vui được chung tay bảo vệ các loài tê giác trên thế giới.

Từ đầu năm 2012, ENV đã khởi xướng một chiến dịch tập trung vào người tiêu dùng và sẵn sàng làm việc với các cơ quan chức năng để đưa thông điệp này đến với công chúng, góp phần chấm dứt sự tham gia của Việt Nam trong mạng lưới buôn bán quốc tế sừng tê giác càng sớm càng tốt.

Tổ cáo về hành vi nhận hối lộ

Nếu thấy cơ quan chức năng nào nhận tiền hay quà hối lộ từ những người buôn bán ĐVVD hoặc nuôi giữ ĐVVD trái phép, người dân có thể tố giác với Ban chỉ đạo Phòng, Chống Tham nhũng Quốc gia theo số điện thoại

080 48 228

Mục tiêu thực thi pháp luật

Đối tượng cần bị xử lý

Nhà hàng Từ Tài Quán ở quận Đống Đa là một trong số những nhà hàng tại Hà Nội vẫn công khai quảng cáo và bán các sản phẩm làm từ ĐVHD bất chấp sự kiểm tra, nhắc nhở liên tục của các cơ quan chức năng.

Vi phạm tại nhà hàng này được phát hiện lần đầu tiên vào ngày 5/10/2009 bởi một người dân địa phương. Nhà hàng có ngâm rượu một cá thể gấu trưởng thành trong bể cá, trưng bày các bình rượu rắn hổ mang, quảng cáo thịt cầy, tê tê, nhím, rượu mật gấu và rượu rắn trên thực đơn. Nhà hàng này sau đó cũng được phát hiện có trưng bày thêm một tiêu bản mèo rừng và một lồng nuôi nhiều rồng đất sống.

Vấn đề ở đây là tại sao nhà hàng này vẫn tiếp tục được phép hoạt động? Luật pháp đã quy định tang vật trong các vụ buôn bán trái phép ĐVHD phải bị tịch thu và nếu vi phạm nghiêm trọng thì nhà hàng có thể bị tước giấy phép kinh doanh và thậm chí bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Việc xử lý không phải chỉ là yêu cầu “cắt đi cho khuất mắt”. Trong trường hợp này, vi phạm liên quan đến cá thể gấu, loài được bảo vệ theo nhóm 1B của Nghị định 32/2006/NĐ-CP càng cần được tịch thu ngay lập tức. Thế nhưng, cá thể gấu ngâm rượu này vẫn ở đó đã 3 năm nay kể từ ngày đầu tiên được thông báo. Từ năm 2009 đến nay, 8 đợt khảo sát tại nhà hàng này đều phát hiện những vi phạm tương tự như gấu ngâm rượu và các món ăn được chế biến từ ĐVHD quảng cáo trên thực đơn.

Nếu việc thực thi pháp luật là để ngăn chặn các hành vi vi phạm pháp luật thì luật pháp phải được áp dụng đối với tất cả các đối tượng vi phạm. Theo đúng tinh thần trên, luật pháp bảo vệ ĐVHD ở Việt Nam được ban hành nhằm bảo vệ các loài ĐVHD tại Việt Nam. Biện pháp nhắc nhở chỉ phù hợp với các vi phạm nhỏ và chỉ nên áp dụng với trường hợp các cơ quan

chức năng chắc chắn rằng chủ các cơ sở kinh doanh này sẽ không tái phạm. Tuy nhiên, tang vật vẫn cần phải bị tịch thu trong mọi trường hợp nhằm tăng tính chất răn đe và ngăn chặn sự tái phạm của các đối tượng này. Với những vi phạm nghiêm trọng, tịch thu tang vật và xử phạt hành chính chỉ được coi là xử lý bước đầu, nếu vi phạm vẫn tiếp diễn thì cần phải xử phạt nghiêm khắc hơn nữa thì mới có tính chất răn đe. Việc thu hồi giấy phép kinh doanh của đối tượng vi phạm là hợp lý và cần thiết nếu như xử phạt hành chính và tịch thu tang vật vẫn chưa khiến vi phạm chấm dứt.

Pháp luật cần phải được thực thi. Pháp luật cần phục vụ cho lợi ích của quốc gia và của toàn dân. Một số ít những kẻ thách thức pháp luật sẽ sớm nhận ra rằng họ không thể là ngoại lệ, mà sẽ là mục tiêu trong thế giới ngày một phát triển này.

Tám lần kiểm tra tại Nhà hàng Từ Tài Quán, Hà Nội từ năm 2009 đều cho thấy có vi phạm, bao gồm một loạt các món ăn từ ĐVHD trong thực đơn và một cá thể gấu trưởng thành ngâm rượu trong một bể cá. Thái độ ngang nhiên của chủ nhà hàng đã thách thức và coi thường luật pháp cũng như cơ quan chức năng địa phương

Ảnh: ENV

Buôn bán ĐVHD, các bộ phận cơ thể và sản phẩm từ chúng là vi phạm pháp luật!

Tự vấn thực thi pháp luật

Tang vật tịch thu từ các vụ vi phạm về ĐVHD là các bộ phận của các loài ĐVHD được bảo vệ bởi pháp luật không thể bán đấu giá.

Tang vật tịch thu là xương và các bộ phận cơ thể của các loài ĐVHD thuộc nhóm 1B (Nghị định 32/2006/NĐ-CP) không nên đem bán đấu giá. Theo quy định của pháp luật, những tang vật này phải được tiêu hủy hoặc chuyển giao cho một đơn vị nghiên cứu khoa học, giáo dục của Nhà nước tuyệt đối không liên quan đến các hoạt động thương mại như Bảo tàng Thiên nhiên theo như chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ trong công văn số 611/TTg-NN ban hành ngày 15 tháng 5 năm 2007.

Các sản phẩm và bộ phận cơ thể của các loài ĐVHD quý hiếm như ngà voi, sừng tê giác, xương hổ và các bộ phận cơ thể hổ, tay chân gấu, rùa biển và xác của một số loài linh trưởng cần có sự quan tâm đặc biệt. Các loài này đều thuộc nhóm được bảo vệ cao nhất bởi pháp luật, nghiêm cấm mọi hình thức buôn bán, khai thác thương mại. Điều tối quan trọng là không thể để các tang vật bị tịch thu nhờ các hoạt động thực thi pháp luật hiệu quả lại quay trở lại vòng quay buôn bán.

Trong cuộc phỏng vấn với báo Tiền Phong, Ông Nguyễn Viết Hoạch, Chi Cục trưởng Chi Cục Kiểm lâm Huế đã thể hiện rõ thái độ của đơn vị mình đối với vấn đề tiêu hủy tang vật là các bộ phận cơ thể của các loài ĐVHD được pháp luật bảo vệ như vụ việc tiêu hủy mật bò tót (*Bò tót thuộc nhóm 1B của Nghị định 32/2006/NĐ-CP, nghiêm cấm khai thác và sử dụng vì mục đích thương mại*).

“Nếu chúng ta giữ lại mật bò tót này để làm thuốc, vô hình chung, chúng ta đang khuyến khích hoạt động săn bắt, tàn sát bò tót để lấy mật chữa bệnh. Hơn nữa, ai sẽ giám sát sau khi bò tót được chuyển giao cho một đơn vị y tế nào đó, vật phẩm này không bị trao đổi và sử dụng sai mục đích”.

Các cá thể và mẫu vật ĐVHD bị tịch thu cần phải được xử lý thích hợp để không bị lạm dụng và giúp ngăn chặn nạn săn bắt trái phép. Theo quy định pháp luật, các loài thuộc nhóm 1B cần phải được tiêu hủy hoặc chuyển giao cho cơ quan chức năng hoặc cơ sở nguyên cứu, giáo dục hoạt động phi thương mại, không được bán đấu giá để đưa trở lại thị trường

Ảnh: Cảnh sát Môi trường Hà Nội

Trong trường hợp này, ông Hoạch đã cho tiêu hủy cá thể bò tót và các bộ phận cơ thể của nó vì ông lo sợ khả năng tang vật bị sử dụng sai mục đích sau khi chuyển giao cho các đơn vị khác.

“Hầu hết các chủ trang trại hổ ở Việt Nam bán hoặc nấu cao hổ từ những cá thể hổ chết trong trang trại. Một chủ trại ở Thanh Hóa và hai chủ trại ở Bình Dương đều có liên quan trực tiếp đến hoạt động buôn bán hổ”.

(Thông tin từ một người làm việc tại một trang trại hổ ở Việt Nam).

Hồ sơ vụ việc

HÀ NỘI

Ngày 16/1, trong khi xử phạt một tài xế xe khách đổ sai quy định, Công an huyện Thường Tín đã phát hiện hơn 260kg vảy tê tê giấu trong khoang hành lý của chiếc xe này trên hành trình đi từ Viên Chăn (Lào) về Hà Nội. Theo các cơ quan chức năng, số vảy tê tê này thuộc hai loài tê tê đất (*Manis gigantea*) và tê tê bụng trắng (*Manis tricuspis*) có nguồn gốc từ Châu Phi. ENV ghi nhận đây là trường hợp vi phạm đầu tiên liên quan đến vảy tê tê có xuất xứ từ Châu Phi bị tịch thu ở Việt Nam (Theo hồ sơ lưu trữ số 4672/ENV).

Ngày 18/1, Cảnh sát kinh tế quận Đống Đa đã bắt giữ ba đối tượng vi phạm và tịch thu ba cá thể động vật đông lạnh bao gồm hai cá thể báo gấm (*Neofelis nebulosa*) và một cá thể beo lửa (*Catopuma temminckii*). Trong số các đối tượng bị bắt giữ, có hai đối tượng ở Hà Tĩnh và đối tượng còn lại ở Hà Nội. Cả hai loài động vật trên đều nằm trong nhóm được bảo vệ cao nhất bởi pháp luật, thuộc nhóm 1B của Nghị định 32/2006/NĐ-CP. Theo nhận định của ENV thì các cá thể ĐVHD này đã bị buôn bán trái phép từ Lào vào Việt Nam thuộc mạng lưới buôn lậu hổ và các loài động vật họ mèo khác (Theo hồ sơ lưu trữ số 4674/ENV).

Ngày 21/2, Trạm Kiểm lâm xã Hương Sơn được thông báo về trường hợp 11 cá thể rùa sa nhân (*Cuora mouhotii*) đang được bày bán tại chùa Hương. Tuy nhiên Trạm kiểm lâm phải mất hơn một tuần để xử lý vụ việc, do vậy, đến ngày 03/3 chỉ còn lại bốn cá thể rùa bị tịch thu. Chủ sở hữu của các cá thể rùa này đã bị xử phạt hành chính (Theo hồ sơ lưu trữ số 4715/ENV).

NGHỆ AN

Ngày 8/2, Trung tâm cứu hộ ĐVHD Sóc Sơn đã tiếp nhận 2 cá thể hổ là tang vật mà cơ quan chức năng Nghệ An tịch thu tại một nhà dân từ ba tháng trước. Việc tịch thu các cá thể hổ này có liên quan đến một loạt bài báo về nuôi nhốt hổ bất hợp pháp tại huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An trên báo điện tử Vietnamnet. Ban đầu, các cá thể hổ này được chuyển giao đến một trang trại tư nhân địa phương. Thông tin điều tra cho thấy chủ sở hữu của trang trại tư nhân này, người bị nghi ngờ từng có liên quan đến các hoạt động buôn bán ĐVHD trái phép trong quá khứ, đã bày tỏ mong muốn được nuôi giữ các cá thể hổ trên. Tuy nhiên, nhờ những nỗ lực của Bộ Tài nguyên & Môi trường và Ủy ban Nhân dân tỉnh Nghệ An, cuối cùng các cá thể hổ này đã

Một cá thể vượn đen má vàng con được giải cứu từ tay một thợ săn ở Lâm Đồng, cá thể mẹ đã bị giết thịt. Một người dân đã thông báo vụ việc cho Đường dây nóng Bảo vệ ĐVHD của ENV và cá thể vượn con đã được chuyển giao cho Trung tâm cứu hộ thuộc Vườn quốc gia Cát Tiên

Ảnh: Hạt Kiểm lâm huyện Đạ Huoai, Lâm Đồng

được chuyển giao tới Trung tâm Cứu hộ (Theo hồ sơ lưu trữ số 4527/ENV).

Ngày 1/1, cơ quan chức năng tỉnh Nghệ An đã tịch thu một cá thể hổ tại nhà dân và chuyển giao cho Trung tâm Cứu hộ Vườn quốc gia Pù Mát, Nghệ An. Cơ quan chức năng dự kiến chuyển cá thể hổ này đến Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Sóc Sơn, Hà Nội. ENV đánh giá cao nỗ lực của cơ quan chức năng tỉnh Nghệ An trong việc ngăn chặn các vụ buôn bán và gây nuôi hổ bất hợp pháp trên địa bàn tỉnh. (Theo hồ sơ lưu trữ số 4642/ENV).

Ngày 18/1, lực lượng chức năng đã cho dừng một chiếc xe khách mang biển đăng ký Lào và tịch thu được 2 xác cá thể beo lửa (*Catopuma temminckii*) cùng 43kg xương ĐVHD. Đối tượng đang chờ bị khởi tố. Trước đó, trong tháng 1, cơ quan chức năng cũng đã tịch thu một cá thể beo lửa còn sống từ nhà một người dân địa phương. Tuy nhiên, đối tượng này chỉ bị xử phạt hành chính 40 triệu đồng về hành vi tàng trữ trái phép ĐVHD (Theo hồ sơ lưu trữ số 4644 và 4673/ENV).

ĐÀ NẴNG

Ngày 18/2, một người dân đã chuyển giao tự nguyện một cá thể khỉ đuôi dài (*Macaca fascicularis*) cho cơ quan chức năng địa phương. Cá thể khỉ này ngay sau đó đã được thả vào rừng trên địa bàn của tỉnh. Chủ sở hữu cho biết đã nuôi giữ cá thể khỉ nói trên khoảng hai đến ba năm nay. Một người bạn đã thuyết phục ông chuyển giao cá thể khỉ này sau khi đọc được trên bảng thông tin của ENV khuyến khích người dân không nuôi nhốt thú ĐVHD được trưng bày tại công ty mình (Theo hồ sơ lưu trữ số 4643/ENV).

Ngày 21/1, cơ quan chức năng Đà Nẵng bắt ngờ khám xét nhà của một đối tượng kinh doanh ĐVHD trên địa bàn tỉnh và tịch thu một số lượng lớn ĐVHD trong tủ đông lạnh bao gồm cây hương, nhím, khỉ, sóc, dúi, lợn rừng và nai. Đối tượng này bị xử phạt 65 triệu đồng (Theo hồ sơ lưu trữ số 4686/ENV).

BÌNH DƯƠNG

Ngày 28/1, một người dân địa phương đã thông báo tới đường dây nóng của ENV về việc một cá thể vượn đen má vàng (*Hylobates gabriellae*) và một cá thể khỉ đuôi dài (*Macaca fascicularis*) đang bị nuôi nhốt tại một nhà dân. Thông tin này được chuyển cho Chi cục Kiểm lâm Bình Dương, đơn vị này ngay lập tức kiểm tra và tịch thu cá thể vượn và chuyển giao cho Trung tâm Cứu hộ Cát Tiên, Đồng Nai. Tuy nhiên cơ quan chức năng cho phép chủ nuôi tiếp tục giữ cá thể khỉ cho tới khi có biện pháp xử lý đối với cá thể khỉ đó (Theo hồ sơ lưu trữ số 4685/ENV).

KIÊN GIANG

Ngày 1/2, Hạt Kiểm lâm Phú Quốc đã tịch thu 7 cá thể khỉ vàng (*Macaca mulatta*) từ một nhà hàng địa phương, nhờ thông báo từ một khách du lịch nước ngoài. Chủ nhà hàng khai nhận đã mua hai cá thể khỉ trưởng thành, sau đó từ hai cá thể khỉ này đã sinh ra năm cá thể khỉ con còn lại. Toàn bộ số cá thể khỉ nói trên ngay sau đó đã được thả về Vườn quốc gia Phú Quốc (Theo hồ sơ lưu trữ số 4659/ENV).

Ngày 11/3, một nhà máy sản xuất nước mắm tại đảo Phú Quốc được thông báo đang nuôi giữ 2 cá thể khỉ đuôi dài (*Macaca fascicularis*) và một cá thể cây vôi đốm (*Paradoxurus hermaphroditus*). Hạt Kiểm lâm Phú Quốc đã lập tức kiểm tra và tịch thu các cá thể động vật này, sau đó thả chúng trở lại Vườn quốc gia Phú Quốc (Theo hồ

Hồ sơ vụ việc

sơ lưu trữ số 4747/ENV).

HÀ TĨNH

Ngày 10/1, Công an huyện Vũ Quang đã bắt giữ một người đàn ông đang vận chuyển số lượng rất lớn ĐVHD bao gồm hơn 320kg kỳ đà hoa (*Varanus salvator*) và gần 390kg rùa rừng (*Hieremys annandalii*). Theo cơ sở dữ liệu của ENV, đối tượng vi phạm này đã từng bị bắt giữ bởi cơ quan chức năng tỉnh Nghệ An và chịu phạt ba năm quản chế cho việc vận chuyển trái phép hơn 200kg ngà voi từ tháng 10 năm 2011. Tuy nhiên, theo lực lượng chức năng thì lần này đối tượng có thể chỉ bị xử phạt hành chính (Theo hồ sơ lưu trữ số 4660/ENV).

ENV khuyến nghị trong trường hợp này, đối tượng vi phạm phải bị phạt tù về việc lập lại hành vi vi phạm lần thứ hai và biểu hiện có tình chậy trốn cơ quan chức năng.

CAO BANG

Ngày 13/1, cảnh sát đã tịch thu 10 cá thể chà vá chân đen (*Pygathrix nigripes*) sảy khô từ hai đối tượng trong khi đang vận chuyển trái phép bằng xe máy. Số tang vật này có thể đang trên đường bị vận chuyển trái phép sang Trung Quốc để bán làm thuốc cổ truyền. Hai đối tượng vi phạm hiện đang trong thời gian chờ bị khởi tố (Theo hồ sơ lưu trữ số 4669/ENV).

BÌNH ĐỊNH

Ngày 5/1, Cảnh sát Môi trường và Cảnh sát Giao thông Bình Định đã cho dừng một xe tải và tịch thu một số lượng lớn ĐVHD còn sống, bao gồm 42kg cầy vòi hương (*Paradoxurus hermaphroditus*), 19kg rắn sọc dưa (*Elaphe radiata*) và 78kg rắn ráo thường (*Ptyas korros*). Theo các cơ quan chức năng, đối tượng vi phạm có thể bị xử phạt hành chính lên tới 60 triệu đồng (Theo hồ sơ lưu trữ số 4649/ENV).

THÁI NGUYÊN

Ngày 6/2, một cá thể cu li đã được người dân chuyển giao tự nguyện cho Chi cục kiểm lâm địa phương. Người này cho biết ông mua cá thể cu li này từ lâu và nuôi giữ nó tới nay. Cá thể cu li ngay sau đó đã được chuyển giao tới Trung tâm Cứu hộ Linh trưởng tại Vườn quốc gia Cúc Phương (Theo hồ sơ lưu trữ số 4695/ENV).

SƠN LA

Ngày 28/2, một người dân tại Sơn La cho biết một cá thể cú đã bị người dân tại địa phương giăng lưới bắt và hiện đang nuôi giữ tại nhà. Cá thể cú này được bán lại hai lần cho hai người khác nhau. Vụ việc được báo lại cho Kiểm lâm địa phương và cá thể cú ngay lập tức bị tịch thu, sau đó thả về tự nhiên (Theo hồ sơ lưu trữ số 4724/ENV).

QUẢNG NGÃI

Đầu tháng 2, cơ quan chức năng Quảng Ngãi tịch thu 11 cá thể rùa hộp trán vàng miền Trung (*Coura bouretti*) tại một trang trại nuôi nhốt ĐVHD. Chủ trang trại khai nhận mua số rùa nói trên từ một trang trại hợp pháp ở miền Nam. Tuy nhiên, theo lực lượng chức năng địa phương, trang trại không có giấy phép gây nuôi cho loài rùa này (Theo hồ sơ lưu trữ số 4740/ENV).

Ghi chú: Rùa hộp trán vàng miền Trung là loài cực kỳ nguy cấp và đặc hữu ở Việt Nam. Loài này không thể sinh sản trong môi trường nuôi nhốt và trong mọi trường hợp loài động vật này không thể có nguồn gốc từ trang trại. Vì mục đích bảo tồn và tầm quan trọng của loài rùa này, cơ quan chức năng nên chuyển giao ngay lập tức các cá thể rùa nói trên cho các chuyên gia chăm sóc và thả về tự nhiên.

Một cá thể beo lửa tịch thu được từ một nhà dân ở Nghệ An vào ngày 2/1 đã được chuyển đến Trung tâm Cứu hộ Sóc Sơn

Ảnh: ENV

QUẢNG NINH

Ngày 21/2, lực lượng chức năng Quảng Ninh tịch thu được khoảng một tấn ĐVHD gồm hai loài rùa và rắn. Đối tượng đã xuất trình giấy phép chứng minh các cá thể động vật này được mua lại từ trang trại. Tuy nhiên số lượng ghi trên giấy phép khác xa với thực tế. Lô hàng này bị nghi ngờ đang trên đường vận chuyển sang Trung Quốc (Theo hồ sơ lưu trữ số 4719/ENV).

Lưu ý: Mặc dù xuất trình được giấy phép hợp lệ nêu rõ các loài động vật này có nguồn gốc từ trang trại ở hai tỉnh, tuy nhiên, điểm nghi vấn của lô hàng là việc các loài ĐVHD này đã bị săn bắt từ tự nhiên và được "hợp pháp hóa" giấy tờ thông qua các trang trại. 978kg rùa tịch thu được phải mất từ 10 đến 15 năm để gây nuôi và nếu được kiểm tra bởi các chuyên gia thì có thể dễ dàng phát hiện ra những cá thể rùa này có nguồn gốc từ tự nhiên.

Ngày 28/2, lực lượng chức năng Quảng Ninh tịch thu 60kg rắn hổ mang chúa (*Ophiophagus Hannah*) bị vận chuyển trái phép bằng xe khách. Lô hàng được cho là đang trên đường vận chuyển trái phép sang Trung Quốc. Rắn hổ mang chúa có tên trong danh mục các loài được bảo vệ ở mức độ cao nhất bởi pháp luật, thuộc nhóm IB trong Nghị định 32/2006/NĐ-CP (Theo hồ sơ lưu trữ số 4748/ENV).

TP. HỒ CHÍ MINH

Ngày 6/1, lực lượng chức năng tại sân bay Tp. Hồ Chí Minh đã tịch thu 6 sừng tê giác từ một sinh viên trên chuyến bay xuất phát từ Mô-dăm-bích và quá cảnh ở Băng Cốc (Thái Lan). Vụ việc này có liên quan đến vụ bắt giữ khác xảy ra cùng ngày ở Thái Lan, liên quan đến một người Việt Nam di chuyển từ Mô-dăm-bích. Bốn sừng tê giác đã bị phát hiện trong vụ bắt giữ thứ hai này.

Cơ quan chức năng Thái Lan cho biết đối tượng bị bắt giữ dự kiến sẽ bị khởi tố và chịu phạt tù. Cả hai đối tượng vi phạm trong các vụ việc này được cho là thành viên của một mạng lưới quốc tế chuyên buôn lậu trái phép ĐVHD có liên quan đến đối tượng khét tiếng Vi-Xay-Keo-Xa-Vang ở Lào, người bị nghi ngờ đứng sau rất nhiều hoạt động buôn bán bất hợp pháp ĐVHD vào Việt Nam (Theo hồ sơ lưu trữ số 4647, 4648/ENV).

Phòng Bảo vệ Động vật hoang dã

Năm 2005, ENV thành lập Phòng Bảo vệ ĐVHD (WCU) nhằm khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng trong nỗ lực bảo vệ các loài ĐVHD và tăng cường việc thực thi pháp luật hiệu quả thông qua sự hợp tác, hỗ trợ và chuyển giao thông tin từ cộng đồng tới các cơ quan chức năng.

WCU thiết lập một đường dây nóng miễn phí trên toàn quốc để tiếp nhận thông tin từ người dân về các vi phạm liên quan đến ĐVHD và chuyển giao tới các cơ quan chức năng. WCU làm việc chặt chẽ với các cơ quan chức năng, theo sát các vụ việc cho tới khi kết thúc và lưu giữ thông tin trong hệ thống cơ sở dữ liệu của ENV. Tính đến hết tháng 2 năm 2013, cơ sở dữ liệu đã lưu trữ hơn 4.700 vụ việc vi phạm.

Mục đích của Phòng Bảo vệ ĐVHD:

- Khuyến khích sự tham gia của cộng đồng trong nỗ lực ngăn chặn các vi phạm liên quan đến ĐVHD
- Hỗ trợ các cơ quan chức năng trong việc thực thi pháp luật bảo vệ ĐVHD
- Lưu trữ thông tin vụ việc và phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng để xác định diễn biến và giải quyết các yếu tố cấu thành của các vi phạm liên quan đến ĐVHD

ENV chân thành cảm ơn các tổ chức dưới đây đã hỗ trợ cho các hoạt động này:

World Society for the Protection of Animals (WSPA)

Humane Society International (HSI)

Critical Ecosystem Partnership Fund (CEPF)

John D. and Catherine T. MacArthur Foundation

SeaWorld & Busch Gardens Conservation Fund

Rufford Maurice Laing Foundation

United States Fish and Wildlife Service

Freeland Foundation (ARREST Program)

Cleveland Metroparks Zoo

Save the Rhinos International

The Lush Foundation

Houston Zoo

Auckland Zoo

Columbus Zoo

United States Agency for International Development (USAID)

Chương trình Bảo vệ ĐVHD

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)
Số 5. IF1, ngõ 192, Phố Thái Thịnh, Quận Đống Đa, Hà Nội
ĐT/Fax: (84-4) 3514 8850
Email: env@fpt.vn

ENV Website: www.thiennhien.org

ENV Website: www.envvietnam.org

ENV Twitter: <https://twitter.com/#!/edu4naturevn>

ENV Facebook: <http://www.facebook.com/EducationforNatureVietnam>

Đường dây nóng bảo vệ động vật hoang dã

Nếu bạn thấy ĐVHD bị vận chuyển, buôn bán, tàng trữ, hãy báo cho cơ quan chức năng địa phương hoặc liên hệ đường dây nóng miễn phí

Hotline: **1800 1522** Email: hotline@fpt.vn

Góp sức bảo vệ ĐVHD ở Việt Nam chỉ bằng một cuộc gọi